

Nyhetsbrev september 2025

Forbundet for norske museumsvenner

Inntrykk fra årsmøtet i World Federation of Friends of Museums (WFFM)

Forbundet for norsk museumsvenner (FNM) var medlem i WFFM i perioden 1997-2008 og ble på nytt medlem i 2023. Tidligere styremedlem i FNM, Anne Asserson, er nå generalsekretær i WFFM. Styret mener medlemskapet i WFFM er viktig for å bidra til at kunnskapen om den frivillige innsatsen i museene blir formidlet til internasjonale organisasjoner og beslutningstakere. Videre mottar FNM bistand og faglig kompetanse fra WFFM som er viktig for vårt arbeid på det nasjonale plan.

Fra venstre: Bjørn Laastad,
WFFMs president Italo Scaietta og
WFFMs generalsekretær, Anne Asserson.
Foto: Torny Aarbakke

Kombinert faglig seminar og årsmøte i WFFM ble gjennomført i Napoli 15.-18. mai, der styrets nestleder, Bjørn Laastad, representerte FNM.

Arrangementet samlet 57 deltagere fra i alt 11 land. Det ble gjennomført tre faglige sesjoner i tillegg til selve årsmøtet. Av tema som ble diskutert kan nevnes:

- WFFM har inngått en samarbeidsavtale med den internasjonale forbundet for museer (ICOM – International Council of Museums)
- WFFM har initiert en kampanje for å øke antall medlemsorganisasjoner
- WFFM har etablert en satsing for å rekruttere flere unge som museumsvenner (Young Council)
- WFFM ønsker å bli mer synlige og har bl.a. nylig lansert en ny nettside (<https://thewffm.com>).
- WFFM har etablert et eget kontor i Paris samlokalisert med det franske forbundet for museumsvenner

Alle deltagende medlemsland ga en orientering om eget arbeid og satsingsområder, og her ble FNM presentert av Laastad.

Deltagerne samlet før årsmøtet i Caserta-slottet utenfor Napoli. Foto: WFFM

Deltagelse på WFFMs årsmøtet var meget nyttig, vi etablerte kontakter og fikk impulser som hjelper oss i vårt videre arbeid, oppsummerte Bjørn Laastad etter hjemkomsten.

Nyttig lesestoff om frivillighet i museene

Ann Siri Hegseth Garberg, tidligere konservator og frivillighetskoordinator ved Sverresborg Trøndelag Folkemuseum har skrevet to interessante hefter om frivillighet knyttet til museer. Begge heftene kan lastes ned fra hjemmesida til Museene i Sør-Trøndelag (MiST), som har en egen side om frivillige i museer: <https://mist.no/frivillighet>. [Frivillighet - Museene i Sør-Trøndelag](#)

Heftet «Ledelse av frivillige i museer – en håndbok» er i første rekke ment som en håndbok eller «en verktøykasse» til hjelp for museer som ønsker å arbeide med frivillige på en profesjonell og strukturert måte. Det inneholder blant annet råd og anbefalinger for museer og andre kulturarvs-institusjoner hvordan en best kan arbeide sammen med frivillige for å oppnå vinn-vinn-situasjoner. Heftet kan også være nyttig for de frivillige ved museene. Blant annet inneholder det forslag til «arbeidsavtale» mellom museet og de frivillige, for å avklare arbeids- og ansvarsforhold, HMS-forhold og evt. forsikringer. Kapitler om rekruttering, helse, miljø og sikkerhet, hvilke oppgaver de frivillige kan utføre og hva som skal til for at frivillige skal kunne trives kan også være nyttig lesning for frivillige.

I tillegg til at de frivillige er viktig og nødvendig arbeidskraft for museene nevner til slutt også en type betydning som ikke er nevnt tidligere. Hun siterer flere som påpeker at frivillige også kan ses på som museets mest trofaste og dedikerte gjester. Mens frivillige gjerne oppfattes som ubetalt arbeidskraft, så bør museene snarere betrakte dem som et spesielt segment av besøkende. Ettersom flertallet av frivillige ser på sin deltagelse som en fritidsaktivitet, så skiller de seg ikke mye fra besøkende. I et «hierarki» av besøkende kan de frivillige

Frivillige i museene

Her er to frivillige som er aktive i Kongsvoldtunets venneforening. Kurt Lorentsen og Bente Arntsen. De bidrar med alt fra kaffekoking, guiding, vaktmestertjenester og å holde husene rene og pene.

plasseres mellom ansatte og besøkende som besøker museet ofte (frequent visitors). De frivillige former dermed en bru mellom fast ansatte og besøkende og har en tosidig rolle ettersom de både anser seg som del av organisasjonen og som del av publikum.

Ann Siri Hegseth Garberg: «Ledelse av frivillige i museer – en håndbok». MiST – Museene i Sør-Trøndelag 2014

Heftet «Frivillige i friluftsmuseer»

Nydelige Garmo kirke på Maihaugen. Her jobber frivillige bl.a under konserter med å tilrettelegge for publikum før, under og etter.

Heftet «Frivillige i friluftsmuseer» bygger på informasjon på hjemmesider til Maihaugen, Norsk folkemuseum, Valdres folkemuseum, Hardanger og Voss folkemuseum, Glomdalsmuseet, Romsdalsmuseet, Sunnfjord og Nordfjord folkemuseer, Sogn folkemuseum (De Heibergske Samlinger) og Sverresborg, Trøndelag Folkemuseum og en del utenlandske museer.

I tillegg ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant frivillige på Sverresborg og Maihaugen, med totalt 101 svar, for å få de frivilliges perspektiv.

Maihaugen ble valgt fordi de har 20 års erfaring i bruk av frivillige og Sverresborg fordi organisert frivillighetsarbeid var relativt nytt da heftet ble skrevet. Studiebesøk på Maihaugen og Norsk Folkemuseum er gjennomført med observasjon og samtaler med frivillige. I tillegg ble ansatte som arbeider med frivillige og ledelse spurt om forhold omkring frivillighet.

I innledningen skriver hun om innholdet:

« vil være konsentrert om eldre frivillige og deres innsats ved noen av de største friluftsmuseene i Norge.

Hvordan er forholdet mellom venneforeninger og frivillige?

Hvilke oppgaver utfører de frivillige og hvilke modeller for organisering benyttes.

Hvem er de frivillige, hvordan rekrutteres de, hvorfor melder de seg som frivillige og hva er viktig for at de skal trives.

Hvordan ser ledelse og ansatte på bruk av frivillige?

Hvilke muligheter og utfordringer er til stede – sett fra museumssynspunkt og sett fra frivilliges ståsted.

Parallelt med den norske undersøkelsen har jeg orientert meg i hvordan en del utenlandske museer arbeider med frivillige, blant annet Manchester Museum, der jeg har hatt et hospiteringsopphold med dette som fokusfelt».

Ann Siri Hegseth Garberg: «Frivillige i friluftsmuseer». Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik, 2012

Takk for denne gang, håper å se riktig mange av dere på det spennende Årsmøtet vi skal ha i Oslo.

Beste hilsen fra
Styret,
Forbundet for norske
museumsvenner.

